

### ХІХ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ СЕМІНАР “ЛЕСИ І ПАЛЕОЛІТ ПОДІЛЛЯ”

Черговий, ХІХ українсько-польський семінар на тему “Леси і палеоліт Поділля” відбувся 23–27 серпня 2015 р. у м. Тернопіль, поблизу якого розташовані потужні і добре стратифіковані розрізи плейстоценової лесово-грунтової серії і багат шарові палеолітичні стоянки Великий Глибочок, Пронятин, Ігровиця, Буглів, Ванжулів, Волочиск та ін. Семінар проходив у рамках українсько-польської програми “Стратиграфічна кореляція лесів і льодовикових відкладів України і Польщі” (рис. 1).



Рис. 1. Відкриття ХІХ українсько-польського семінару “Леси і палеоліт Поділля”

Семінар присвячений пам’яті видатних дослідників плейстоцену Володимирові Ласкареву (Україна) та Стефану Збігневу Ружицькому (Польща).

У семінарі взяло участь близько сорока провідних науковців – палеогеографів, геологів та археологів з України, Польщі, Бельгії, Білорусі, які представляли 20 університетів, академічних установ, виробничих організацій, а саме: Львівський національний університет імені Івана Франка, Інститут українознавства імені Івана Крип’якевича НАН України (м. Львів), Інститут геологічних наук НАН України, Інститут географії НАН України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут археології НАН України, Інститут геофізики імені Серафима Субботіна НАН України (м. Київ), Національний університет водного господарства та природокористування (м. Рівне), Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Університет Марії Кюрі-Склодовської (м. Люблін, РП), Варшавський універ-

ситет, Державний геологічний інститут – Державний дослідницький інститут (м. Варшава, РП), Гданський університет, Вроцлавський університет, Західнопоморський технологічний університет у Щецині (РП), Інститут геологічних наук ПАН (м. Варшава, РП), Жешівський університет, Королівський інститут природничих наук Бельгії (м. Брюсель), Білоруський державний педагогічний університет імені Максима Танка (рис. 2).



Рис. 2. Учасники семінару на опорному розрізі Волочиськ (Хмельниччина)

Головними організаторами семінару були географічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (співголова оргкомітету проф. А. Богуцький), факультет наук про Землю та благоустрою університету Марії Кюрі-Склодовської (співголова оргкомітету проф. М. Ланчонт), відділ археології Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України (співголова оргкомітету проф. О. Ситник), Інститут геологічних наук НАН України (співголова оргкомітету акад. П. Гожик).

Серед учасників семінару назвемо академіка НАН України П. Гожика, професорів, докторів наук, керівників наукових підрозділів Ж. Матвіїшину, Н. Герасименко, О. Ситника, М. Комар, Н. Дикань, Л. Кулаковську (Україна), М. Ланчонт, Л. Лінднера, Л. Маркса, Т. Мадейську, З. Яри, С. Федоровича, З. Франковського (Польща), П. Езартса (Бельгія) та ін.

Наукові дискусії семінару проходили на опорному розрізі плейстоценових відкладів Волочиськ та палеолітичних стоянках Пронятин, Великий Глибочок, Ігровиця, а також під час його пленарних і секційних засідань (рис. 3).



Рис. 3. Наукові дискусії під час семінару на опорних розрізах і палеолітичних стоянках:  
а – Великий Глибочок; б – Пронятин; в – Волочиськ



Під час семінару презентовано результати найновіших досліджень, які стосуються проблем палеогеографії плейстоцену, а також палеоліту північної частини Поділля (Тернопільське плато), де сконцентрована велика кількість палеолітичних пам'яток, об'єднаних у Тернопільський палеолітичний осередок. У Великому Глибочку над Серетом досліджено опорний розріз з культурними шарами, датованими мезолітом, верхнім і середнім палеолітом. Найдавніший культурний горизонт пов'язаний з передостаннім (коршівським) інтергляціальним горизонтом і загалом є найстаршим свідком заселення палеолітичною людиною цієї частини Європи. Цей профіль має унікальний характер з точки зору лесової і археологічної проблематики, тому є відомим і дискутованим у світовій літературі. Окрім Великого Глибочка, продемонстровано палеолітичні стоянки Пронятин та Ігровиця, датовані еемським інтергляціалом і ранніми етапами останнього гляціалу. Результати найновіших досліджень розрізу Пронятин дозволяють стверджувати, що заселення цієї території давньою людиною відбулось раніше, ніж уважалось дотепер.

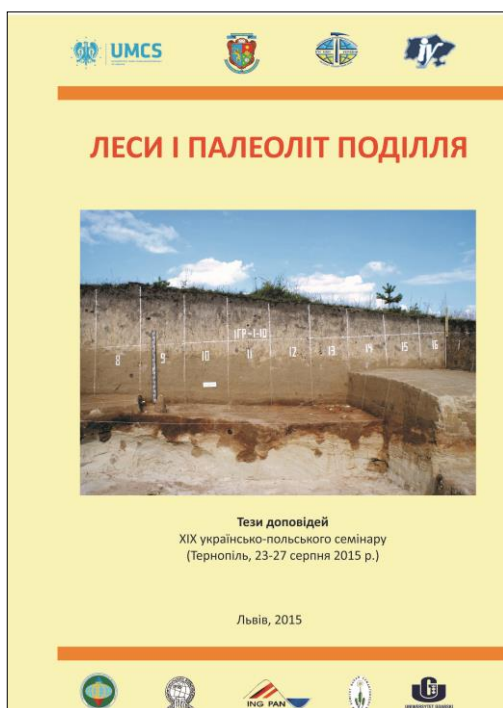


Рис. 4. Тези доповідей, видані до семінару у Тернополі

Під час семінару обговорювалися питання стратиграфії і палеогеографічних особливостей утворення плейстоценової лесово-грунтової серії Поділля, деталі залягання і датування культурних горизонтів, а також їхніх деформацій, зокрема палеокріогенних, у світлі літологічних, палеопедологічних, палеонтологічних, геофізичних, геохімічних та інших досліджень, даних абсолютних датувальних відкладів. Велика увага приділена розвитку палеолітичних культур у цьому регіоні.

До семінару підготовлено тези доповідей "Леси і палеоліт Поділля" (14,51 ум. друк. арк.), які презентовано учасникам семінару (рис. 4). З вдячністю відзначаємо, що видання профінансоване Польською академією наук.

На заключному пленарному засіданні відзначено високий науковий рівень семінару, його добру організацію, а також належну підготовку розрізів плейстоценових відкладів для демонстрації учасникам семінару.

Наступний, XX, українсько-польський семінар заплановано провести восени 2017 р. на Підляшші в Польщі.

**Андрій Богуцький,  
Олена Томенюк**